

Mišljenje Europskog odbora regija – Preventivna prilagodba klimatskim promjenama: kakve prilike i sinergije pruža za promicanje održivosti i kvalitete života u regijama i općinama i koji su okvirni uvjeti za to potrebni?

(2021/C 37/06)

Izvjestitelj:	Markku MARKKULA (FI/EPP), predsjednik Gradskog vijeća Espooa
Referentni dokument:	zahtjev predsjedništva za savjetovanje, pravilo 41. točka (b) podtočka i.

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Hitna potreba na globalnoj razini da se ubrza djelovanje

1. naglašava da bi političko vodstvo klimatskim promjenama trebalo pristupiti kao kriznoj situaciji i globalnoj prijetnji koju treba rješavati zajedničkim aktivnostima i standardima uklanjanjem podjela i prepreka. EU bi trebao preuzeti aktivnu vodeću ulogu u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo i otpornije društvo kako bi se očuvali povoljni životni uvjeti i zajamčilo da se na globalnoj razini primjenjuju jasni, vjerodostojni i jednakovrijedni postupci za europska poduzeća te javne i privatne ustanove;
2. naglašava važnost aktivne uloge gradova i regija koji se udružuju s lokalnim i međunarodnim poduzećima kako bi se prilagodili klimatskim promjenama i ublažili ih donošenjem sve ambicioznijih i realnih ciljeva te naglašava da je ključno ubrzati djelovanje u svim relevantnim politikama EU-a, povećati financiranje mjera prilagodbe, zajednički razviti prikladne metode i instrumente prilagodbe, pojačati prekograničnu suradnju i razmjenu iskustava i najboljih praksi te poboljšati otpornost i kapacitete za prilagodbu, prirodna rješenja i mogućnosti za inovacije;
3. uočava da je približno 800 jedinica regionalne vlasti u 17 država članica proglasilo klimatsku krizu, što znači da oko 40 % građana EU-a živi u jedinicama lokalne i regionalne vlasti čiji su politički čelnici dodatno naglasili, službeno prihvatili i proglasili ozbiljnu globalnu klimatsku krizu; naglašava da se time pruža velika potpora aktivnom vodstvu u ostvarivanju klimatski neutralne Europe isticanjem pristupa „odozdo prema gore”⁽¹⁾.
4. ističe da je zbog pandemije bolesti COVID-19 još hitnije potrebno rano i koordinirano djelovati. Trenutačno iskustvo s pandemijom pokazalo je da je potrebno poboljšati otpornost socijalnih i gospodarskih sustava kako bi se suočili s velikim poremećajima jer nepredviđene krize dovode do složenih rizika, posebno u preusko usmjerenim gospodarstvima;
5. naglašava da politike EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje trebaju biti bolje integrirane i s javnim i privatnim sektorom, kao i s aktivnostima građana u sektorima klimatske politike EU-a: sustavu trgovanja emisijama (ETS), odluci o raspodjeli tereta (ESD) te sektoru korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva („LULUCF”). Kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost, EU mora ubrzati dekarbonizaciju aktivnosti u svim sektorima. Gradovi i regije, u partnerstvu s poduzećima, imaju primarnu odgovornost za sektor odluke o raspodjeli tereta, posebno za grijanje, hlađenje, korištenje zemljišta i promet;

Povezanost podnacionalnih razina vlasti s UN-ovim ciljevima održivog razvoja i Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC)

6. smatra da podnacionalne razine vlasti trebaju imati presudnu ulogu u jačanju globalnih klimatskih ambicija te da bi politike prilagodbe trebale imati ključnu ulogu u lokalizaciji UN-ovih ciljeva održivog razvoja. EU treba uvesti poticaje za općine da ostvare ciljeve održivog razvoja;

⁽¹⁾ <https://climateemergencydeclaration.org/climate-emergency-declarations-cover-15-million-citizens/>

7. poziva UNFCCC da službeno prizna ulogu podnacionalne razine vlasti i aktivno promiče njezino sudjelovanje u politikama prilagodbe i ublažavanja te da predloži strankama da usvoje ambiciozne ciljeve; skreće pozornost na lokalne doprinose podnesene u okviru dobrovoljnih lokalnih revizija, u kojima se naglašava da su gradovi razina na kojoj se provode dalekosežne mjere i gdje se najbolje iskorištavaju sinergije i međusobna povezanost različitih ciljeva održivog razvoja;

8. smatra da je 26. konferencija stranaka UNFCCC-a (COP-26) ključna prekretnica u jačanju vodeće uloge EU-a u globalnom djelovanju u području klime te naglašava da bi aktualne aktivnosti i obveze regija i gradova trebale imati snažnu i vidljivu ulogu na konferenciji COP-26. Spreman je poduprijeti institucije EU-a u suradnji s UNFCCC-om kako bi se povećala vidljivost i priznavanje podnacionalnih razina vlasti u globalnoj klimatskoj diplomaciji i aktivnostima te u tom smislu ističe suradnju s međunarodnim zajednicama i mrežama organizacija, kao što su ICLEI, koalicija Under2, Regions4, Klimatski savez i Ujedinjene gradske i lokalne vlasti (UCLG);

Prema dalekosežnijoj strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama koja se temelji na novim spoznajama, učenju i inovacijama

9. pozdravlja nacrt nove, ambicioznije strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, u kojoj se prilagodba stavlja na istaknutije mjesto u okviru klimatskih ciljeva EU-a do 2030. i 2050. poboljšanjem znanja, jačanjem planiranja i ubrzavanjem djelovanja te prepoznavanjem potrebe za politikama prilagodbe na regionalnoj i lokalnoj razini. S tim u vezi naglašava potrebu da se pitanja prilagodbe klimatskim promjenama djelotvorno uključe u sva područja politike. Potiče Komisiju da razvije novu strategiju EU-a za prilagodbu s jasnim ciljevima i pokazateljima u skladu s načelima aktivne supsidijarnosti i proporcionalnosti;

10. smatra da za podupiranje podnacionalnih razina vlasti u njihovim mjerama za ostvarivanje globalnih ciljeva održivog razvoja EU mora predvoditi svojim primjerom. To uključuje suradnju s potencijalnim partnerima izvan EU-a na temelju vrijednosti EU-a;

11. naglašava potrebu za sustavom prilagodbe na europskoj razini i strukturom višerazinskog upravljanja koja dobro funkcionira s jasnim odgovornostima kako bi se omogućilo djelovanje. Važno je stvoriti djelotvorne regionalne i lokalne mehanizme prilagodbe i ublažavanja korištenjem zajedničkih mreža javnog, privatnog i trećeg sektora te povećanjem znanja, sposobnosti i financijskih sredstava;

12. naglašava važnost prirodnih rješenja u prilagodbi klimatskim promjenama jer se njihovom provedbom pružaju mogućnosti za rješavanje međusobno povezanih kriza u području klime, prirode i zdravlja, čime se ostvaruju koristi i na socijalnom i na ekološkom planu uz istodobno promicanje održivosti i otpornosti. Prirodna rješenja mogu biti i važno sredstvo za postizanje ciljeva održivog razvoja i ambicija UNFCCC-a, posebno u pogledu iskorištavanja sinergija između različitih ciljeva održivog razvoja i djelovanja u području klime;

13. naglašava da će prilagodba klimatskim promjenama iziskivati znatnu preobrazbu i da će trebati biti uključena kao međusektorski prioritet u teritorijalno planiranje i upravljanje; politike prilagodbe imaju znatne posljedice za zdravlje i socijalnu pravdu;

14. napominje da se pripravnost za prilagodbu klimatskim promjenama na lokalnoj razini razlikuje i u svijetu i u Europi. Rizici klimatskih promjena trenutačno nisu u velikoj mjeri uključeni u opće planiranje upravljanja rizicima i pripravnosti općina;

15. ističe da se sve mjere u području klime, uključujući prilagodbu, kako bi bile uspješne, moraju temeljiti na najboljem dostupnom znanju i inovacijama te da u potpunosti ovise o sudjelovanju građana. Lokalne i regionalne vlasti najpouzdanija su razina vlasti jer najbolje znaju što je potrebno i kako učinkovito odgovoriti na zahtjeve i očekivanja europskih građana;

16. poziva Europsku komisiju i države članice da podrže razvoj:

a. održivosti kao „novog normalnog” za sve zajednice, poduzeća i pojedince;

- b. održivosti, ugljične neutralnosti, kružnog gospodarstva i otpornosti kao vodećeg načela u svim odlukama – javnim i privatnim, uključujući postupke izrade proračuna;
- c. planiranja usmjerenog na održivost i mjera koje se temelje na suradnji, znanju i dobrim praksama;
- d. istraživanja u području održivosti i zajedničkih aktivnosti – multidisciplinarnih i interdisciplinarnih – za povećanje i diversifikaciju stručnog znanja i iskustva;
- e. digitalne povezivosti za sve građane s odgovarajućim vještinama kao međusektorske komponente kojom se osiguravaju zelena i digitalna transformacija;
- f. načina uključivanja svih tih elemenata u sva rješenja za učenje u Europskoj uniji; i
- g. financiranja gradova i regija za prekvalifikaciju i usavršavanje radne snage;
17. zalaže se za smanjenje ugljičnog otiska smanjenjem negativnih učinaka proizvoda, usluga i organizacija na najmanju moguću mjeru; također poziva na stavljanje većeg naglaska na pozitivni ugljični otisak pokazivanjem pozitivnog budućeg učinka koji proizvodi, usluge ili organizacije mogu imati na održivost;
18. podržava razvoj lokalnih znanstvenih platformi o klimatskim promjenama (koje već postoje u raznim regijama i imaju ulogu „lokalnog IPCC-a”) kako bi se potaknula suradnja sa znanstvenicima i poduprla donošenje odluka lokalno izabраних dužnosnika;
19. naglašava da je izgradnja osobne otpornosti, otpornosti zajednice i regionalne otpornosti ključan čimbenik u prilagodbi klimatskim promjenama; naglašava važnost ljudske osviještenosti, učenja, razvoja kapaciteta i koncepata za povećanje međuregionalne i transnacionalne kulture suradnje kako bi mogli djelovati praktički u cijelom svijetu;
20. poziva Komisiju da uvede instrumente suradnje diljem Europe i poveća njihovu upotrebu kako bi se zajednički osmislila nova rješenja za klimatske izazove te poziva na osnivanje digitalnih timova za virtualno osposobljavanje i uzajamno mentorstvo kako bi se podupro nov, inovativan regionalni i lokalni održivi razvoj. Regije i gradovi voljni su poslužiti kao laboratoriji za razvoj novih rješenja kojima se mogu zadovoljiti različite potrebe teritorija EU-a;
21. ističe korisnost mreže živih laboratorija za premošćivanje jaza u prilagodbi klimatskim promjenama i ublažavanju tih promjena te poboljšanje inovacija za održivi razvoj;
22. ističe ulogu poljoprivrede i šumarstva (ZPP) u globalnoj klimatskoj politici jer oni imaju važnu ulogu u povećanju otpornosti i održivosti te promicanju inovativnih rješenja u ruralnim područjima. U tom se smislu ciljevi zelenog plana, osobito strategija o bioraznolikosti i strategija „od polja do stola”, moraju uključiti u ZPP kako subvencije ne bi ovisile o veličini poljoprivrednog zemljišta već o ispunjavanju visokih i obvezujućih standarda u području zaštite klime, bioraznolikosti, upotrebe pesticida i dobrobiti životinja te skraćenih lanaca opskrbe i promicanja lokalne proizvodnje;
23. ističe pozitivne sinergije između politika očuvanja bioraznolikosti i politika ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama kao temeljnih stupova globalne borbe protiv klimatskih promjena;
24. naglašava važnost upotrebe preventivnih informacijskih sustava kao što su Galileo i Copernicus u procjenama opasnosti i rizika koje se temelje na zajednici. Za to su potrebna sustavnija i sveobuhvatnija rješenja za rudarenje i obradu podataka na regionalnoj i lokalnoj razini, kao što je upotreba satelita i senzora s alatima na temelju sustava geoprostornih informacija (GIS) za mapiranje ranjivosti povezanih s različitim rizicima u području klime. Poziva lokalne i regionalne vlasti da iskoriste dostupne podatke i usluge, posebice usluge programa Copernicus povezane s klimatskim promjenama (C3S);

25. ističe potrebu za daljnjim ulaganjem u značaj svemirske tehnologije jer je ona ključna sastavnica održivog i otpornog razvoja time što pruža relevantne informacije o klimatskim rizicima i s njima povezanim mjerama prilagodbe: u tom je području spreman surađivati s Komisijom, Zajedničkim istraživačkim centrom i Europskom agencijom za okoliš kako bi se istražile mjere za približavanje tih tehnologija lokalnim i regionalnim vlastima;

26. ističe da bi prilagodbu trebalo priznati kao važan stup europskog zelenog plana kao nove strategije rasta EU-a; pozdravlja predloženi europski propis o klimi kao način pružanja sveobuhvatnog okvira za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama;

Gradovi i regije trebali bi imati snažniju ulogu u politikama prilagodbe

27. ističe da su gradovi i regije inovatori i predvodnici kada je riječ o djelovanju u području klime i prilagodbi klimatskim promjenama te da često sudjeluju u istraživačkim i inovacijskim projektima, kao što su oni u okviru programa Obzor 2020. i Obzor Europa, što im omogućuje da djeluju kao ambasadori za prilagodbu klimatskim promjenama diljem Europe i da promiču prekograničnu suradnju podnacionalnih razina u odgovaranju na klimatske izazove;

28. napominje da su lokalne vlasti odgovorne za više od 70 % mjera ublažavanja klimatskih promjena i do 90 % mjera za prilagodbu klimatskim promjenama te da nijedna politika prilagodbe neće funkcionirati ako se ne uzmu u obzir potrebe, stajališta i stručnost regija i gradova; ističe da se procjenjuje da je diljem EU-a oko 40 % gradova s više od 150 000 stanovnika usvojilo planove prilagodbe ⁽²⁾;

29. digitalne aplikacije mogu imati ključnu ulogu u pomaganju lokalnim i regionalnim vlastima u provedbi održivih razvojnih i klimatskih ciljeva ili prilagodbi klimatskim promjenama. U skladu s tim, uvijek je potrebno razmotriti održiva digitalna rješenja kad je riječ o prilagodbi klimatskim promjenama i njihovu ublažavanju. Potrebno je razmjenjivati primjere najbolje prakse te pritom uvijek provjeravati stvarnu učinkovitost digitalnih rješenja;

30. ističe da su najvidljivije posljedice klimatskih promjena u Europi i svijetu uzrokovane ekstremnim vremenskim pojavama kao što su toplinski valovi, poplave, nestašica vode, šumski požari i bolesti, što podrazumijeva znatne ljudske žrtve, financijsku štetu, kao i pogoršanje kvalitete života u Europi. Ističe i da depopulacija ruralnih područja, gubitak pristupa plodnom tlu i gubitak bioraznolikosti stvaraju društvene i gospodarske poteškoće koje postaju sve veći globalni problem koji će imati goleme posljedice u Europi ⁽³⁾;

31. naglašava ključnu važnost dviju misija usmjerenih na klimu, „Europa otporna na klimatske promjene” i „100 klimatski neutralnih gradova do 2030.”. Želi surađivati s Komisijom u poticanju prijave i imenovanja iz zajednica, gradova i regija koji predstavljaju ukupnu geografsku, društvenu i gospodarsku raznolikost europskih teritorija. Spreman je zajedno s misijama, Sporazumom gradonačelnika i drugim dionicima osmisliti provedbeni okvir za postizanje cilja klimatske neutralnosti;

32. preporučuje da Europska agencija za okoliš, zajedno s raznim stručnim organizacijama kao što su Zajednički istraživački centar, Partnerstvo za prilagodbu klimatskim promjenama u okviru Plana za gradove ⁽⁴⁾ i Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju ⁽⁵⁾, redovito izvješćuje o znanstvenim spoznajama i predstavlja konkretne projekte koji se odnose na klimatske promjene, učinke i ranjivost u glavnim biogeografskim regijama u Europi;

33. ističe da je učinak klimatskih promjena neujednačen i da teritorijalni čimbenici imaju ključnu ulogu u ispravnom odabiru politike; odgovarajuće mjere prilagodbe ovise o posebnim ranjivostima, primjerice u najudaljenijim regijama EU-a, na otocima, u planinskim i obalnim područjima i na Arktiku;

34. zahtijeva hitne mjere na Arktiku gdje su zimske temperature već za 2,5 °C više od predindustrijskih temperatura, što znači da se morski led i snijeg tope dosad nezabilježenom brzinom, kao što je nedavno dokazano, primjerice, u okviru ekspedicije MOSAiC. Tom je području zbog njegove veće osjetljivosti, tzv. „polarne amplifikacije”, potrebno posvetiti posebnu pozornost;

⁽²⁾ Izvješće o provedbi Strategije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama (COM(2018) 738 final).

⁽³⁾ <https://www.eea.europa.eu/themes/climate-change-adaptation>

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/futurium/en/climate-adaptation>

⁽⁵⁾ <https://www.eumayors.eu/>

35. ističe iznimno bogatstvo mediteranske prirode i njezinu posebnu osjetljivost na prirodne katastrofe, klimatske promjene i socioekonomski razvoj. Potrebne su posebne mjere za povećanje održivosti prirodnih resursa, posebice za zaštitu bioraznolikosti;

36. naglašava da su klimatske promjene snažno povezane s društveno-gospodarskim promjenama kao što je urbanizacija. Ističe da se europska urbana područja, u kojima žive tri četvrtine stanovništva, suočavaju s klimatskim izazovima za koje su potrebna prilagođena rješenja i potpora EU-a i država članica ⁽⁶⁾. Ističe i važnost ruralnih i prigradskih područja u kojima je ponekad još teže smanjiti emisije te stoga poziva na pronalaženje odgovarajućih rješenja i u tim područjima;

37. ističe da višerazinski dijalog o energiji i klimi može potencijalno postati moćan instrument za jamčenje djelotvornog vertikalnog povezivanja i uključivanja politika prilagodbe; trebalo bi ga proširiti kako bi obuhvatio cijeli zeleni plan;

38. naglašava ključnu ulogu Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju i sličnih inicijativa u približavanju politika prilagodbe gradovima i regijama te ulogu potpisnika Sporazuma u provedbi akcijskih planova za održivu energiju i klimu;

39. ističe da je u potrazi za pametnom regionalnom strategijom važno poticati upotrebu, širenje i usvajanje inovativnih digitalnih tehnologija kojima se povećavaju sposobnosti za integraciju i kohezija. Mreža 5G, internet stvari i analiza podataka primjeri su tih tehnologija i na njih bi trebalo gledati kao na pokretače digitalne i zelene transformacije gradova i regija, a posebno kao na revolucionarnu polugu u pružanju digitalnih javnih usluga, energetske učinkovitosti, promicanju kulture i turizma te socijalnoj i teritorijalnoj koheziji.

40. ističe ulogu energetske sustava u prilagodbi i veze među njima kako je navedeno u Komunikaciji o strategiji EU-a za integraciju energetske sustava ⁽⁷⁾ te poziva Europsku komisiju da dodatno istraži te veze u daljnjem postupanju nakon te komunikacije;

41. naglašava važnost jačanja europskih partnerstava između regija i gradova koristeći se konceptima pametne specijalizacije. Preporučuje da se poveća uloga gradova i regija u platformi prilagodbe klimatskim promjenama (Climate Adapt) ⁽⁸⁾ i želi produbiti suradnju, posebno s Europskom agencijom za okoliš, ZZI-jem (Zajednica znanja i inovacija) za klimu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) i Zajedničkim istraživačkim centrom;

42. ističe da je potrebno poboljšati provedbene kapacitete regija i gradova te da je važno imati dovoljno osoblja, uključujući i kvalificirano osoblje. Posebno je na općinskoj razini potrebno sustavno osiguravati potrebnu radnu snagu za koordinaciju mnogih područja rada i područja odgovornosti povezanih s provedbom ciljeva održivog razvoja i ciljeva klimatske politike;

Financiranje i globalna pravila

43. poziva Komisiju da obrati posebnu pozornost na sustav određivanja cijena CO₂. Za preobrazbu klime potrebna su nova ulaganja, posebno u privatnom sektoru, u svrhu prilagodbe i ublažavanja. Kako bi se privukla potrebna ulaganja, cijenu CO₂ trebalo bi postaviti na predvidivu i odgovarajuću razinu. Takvim bi se sustavom trebala potaknuti energetska i druga poduzeća na to da odigraju važnu ulogu u ostvarivanju klimatskih ciljeva i stvaranju novih ugljično neutralnih rješenja;

44. naglašava da je potreban učinkovitiji sustav određivanja cijena CO₂, uključujući mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika, kako bi CO₂ postao transparentan element gospodarskog sustava i kako bi se potaknuo prelazak na ugljično neutralnost. Time bi se stvorili novi jednaki uvjeti za održivo djelovanje i ključan alat za postizanje transparentnosti sustava CO₂ na svim razinama i u svim sektorima;

⁽⁶⁾ <https://www.eumayors.eu/>

⁽⁷⁾ COM(2020) 299 final.

⁽⁸⁾ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

45. podržava poziv EP-a da se na temelju najnovijih znanstvenih izračuna kojima se koristi IPCC uspostavi neto proračun EU-27 za stakleničke plinove, koji bi predstavljao pravedan udio Unije u preostalim globalnim emisijama u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i određivao putanju Unije prema nultoj neto stopi emisija stakleničkih plinova do 2050.;

46. poziva EU da preuzme vodeću ulogu na globalnoj razini kako bi se do 2030. razvio potreban sustav određivanja cijena i pripreme proračuna u vezi s CO₂ i da se sa svojim globalnim trgovinskim partnerima dogovori o sličnim parametrima;

47. predlaže promicanje dugoročnih ulaganja u infrastrukturu povezanu s prilagodbom koju financira EU; naglašava važnost odgovarajućih mogućnosti financiranja za prilagodbu klimatskim promjenama za sve razine vlasti, kao i istraživanje mogućih novih opcija za postojeću infrastrukturu i iznalaženje novih i inovativnih rješenja;

48. preporučuje da EU i nacionalne vlade osiguraju stabilno i sustavno javno financiranje prilagodbe, primjerice za javne komunalne službe, hitne službe i službe spašavanja te zdravstvenu skrb. Preventivna prilagodba iziskuje sveobuhvatna ulaganja u infrastrukturu i instrumente za spašavanje kojima se prilagodba klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje uključuju u opće mjere održivosti;

49. pozdravlja najavu zelenih obveznica za financiranje djelovanja u području klime. Upozorava da javna sredstva možda nisu dovoljna za zadovoljavanje svih potreba prilagodbe te da bi trebalo poticati privatno financiranje napora za prilagodbu. Važno je da kriteriji taksonomije i određivanja onoga što se smatra održivim, a ne štetnim, budu osmišljeni tako da ne postanu administrativno opterećenje za one koji žele ostvariti održiva ulaganja. To se posebno odnosi na slučajeve u kojima ti aspekti nadilaze zakonodavstvo na snazi u EU-u i državama članicama;

50. uviđa da će se novi okvir za razdoblje 2021.–2027. u velikoj mjeri usmjeriti na pametniju Europu s pomoću inovacija i zeleniju Europu bez emisija ugljika; poziva na veću ulogu OR-a u usmjeravanju upotrebe kombinacije instrumenata za regionalno javno-privatno ulaganje u prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje; to uključuje podupiranje lokalnih strategija i osnaživanje lokalnih vlasti u upravljanju sredstvima EU-a te nacionalnim, regionalnim i lokalnim sredstvima; ističe da se europskim programima treba promicati stvaranje i razmjena dobrih klimatskih rješenja u korist općina različitih veličina;

51. naglašava da lokalne i regionalne vlasti najbolje poznaju potrebe i izazove građana te da su odgovorne za provedbu politika EU-a na lokalnoj i regionalnoj razini. Stoga je potrebno da države članice uključe lokalne i regionalne vlasti u postupak donošenja odluka koji se odnosi na zakonodavstvo EU-a i nacionalno zakonodavstvo. OR potiče države članice da upravljanje sredstvima i financijskim instrumentima povjere lokalnim i regionalnim vlastima u skladu s načelom supsidijarnosti;

52. ističe novu razinu zalaganja Europske investicijske banke (EIB) za povećanje udjela sredstava namijenjenih djelovanju u području klime i održivosti okoliša do 2025. te za razvoj plana za klimatsku banku⁽⁹⁾; pozdravlja uvođenje sustava EIB-a za procjenu klimatskog rizika (CRA) za sustavnu procjenu fizičkih klimatskih rizika;

53. ističe potrebu da se razvoj nove strategije EU-a za prilagodbu temelji na načelima utvrđenima u europskom zelenom planu; potiče Komisiju da prepozna gradove i regije kao punopravne partnere unutar tog okvira i da odlučnije pristupi premošćivanju jaza između lokalnih strategija prilagodbe odozdo prema gore i nacionalnih strategija prilagodbe;

⁽⁹⁾ <https://www.eib.org/en/about/partners/cso/consultations/item/cb-roadmap-stakeholder-engagement.htm>

Poboljšanje usklađenosti i djelovanja u cijeloj Europi

54. ističe da se ciljevi klimatskog pakta oslanjaju na aktivnu supsidijarnost i višerazinsko upravljanje: OR je spreman pružiti svoju političku potporu u provedbi klimatskog pakta ⁽¹⁰⁾ i proširiti ga na sve gradove i regije Europe. U tom smislu poziva Komisiju da u tu važnu inicijativu uključi mjere prilagodbe;
55. ističe potencijal europskog klimatskog pakta kao, s jedne strane, inovativnog alata za upravljanje kojim se poboljšava suradnja između lokalnih i regionalnih vlasti i europskih institucija, a s druge strane, krovne inicijative za poticanje stvaranja lokalnih klimatskih paktova diljem EU-a i za olakšavanje primjene najboljih praksi, među ostalim i u području prilagodbe klimatskim promjenama;
56. ponovno ističe važnost uključivanja politika prilagodbe u teritorijalnu infrastrukturu te prostorno planiranje i upravljanje ⁽¹¹⁾; gradovi i regije trebali bi uložiti znatne napore;
57. pozdravlja prijedlog ambicioznog plana klimatskih ciljeva do 2030. i poziva Komisiju da u taj okvir uključi i mjere i ciljeve prilagodbe;
58. ističe da nekoliko inicijativa, kao što su dijalozi s građanima, procjene teritorijalnog učinka, višerazinski dijalozi o energiji i klimi te mreža RegHub, kao i Europska urbana inicijativa u okviru kohezijske politike nakon 2020., mogu poduprijeti procjenu mjera prilagodbe i utvrđivanje strateških programa uključivanjem dionika na koje klimatske promjene i mjere prilagodbe izravno utječu;
59. pozdravlja pokretanje „vala obnove” kao inicijative usmjerene na budućnost kojom se jačaju napori EU-a u jednom od ključnih područja za postizanje naših klimatskih ciljeva: u tom kontekstu poziva Komisiju da dodatno razvije ulogu obnove zgrada u poboljšanju ciljeva prilagodbe i povećanju otpornosti izgrađenog okoliša;
60. ističe da utjecaj klimatskih promjena na građane varira ovisno o njihovoj društvenoj i gospodarskoj ranjivosti, dobi i rodu. Stoga bi u novoj strategiji EU-a trebalo pažljivo razmotriti socijalni aspekt politika prilagodbe na temelju rada Europske agencije za okoliš u tom području ⁽¹²⁾;
61. ističe da države članice trenutačno izrađuju različite planove i strategije, kao što su strategije prilagodbe klimatskim promjenama, nacionalni energetske i klimatski planovi, nacionalne dugoročne strategije i strategije održivog razvoja te druge sektorske politike u područjima kao što su bioraznolikost, šumarstvo, poljoprivreda i upravljanje zemljištem. Ističe da to za gradove i regije stvara rizik od zabune te poziva Europsku komisiju da preispita opći okvir u korist integriranijeg pristupa;
62. poziva Komisiju da državama članicama odlučno preporuča da u izradu svojih strategija prilagodbe i promicanje razvoja regionalnih i lokalnih strategija, kao i regionalne raščlambe nacionalnih strategija, uključe podnacionalne razine vlasti; OR je u tu svrhu spreman organizirati višerazinski dijalog o energiji i klimi.

Bruxelles, 10. prosinca 2020.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁰⁾ Vidjeti mišljenje 1360/2020 „Europski sporazum o klimi” (SL C 440, 18.12.2020., str. 99.) Rafała Trzaskowskog (PL/EPP), dostupno na <https://cor.europa.eu/hr/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1360-2020>.

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/adaptation/what/docs/swd_2013_137_en.pdf

⁽¹²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/unequal-exposure-and-unequal-impacts>